

הקורס: מחלות כרוניות, איכות חיים והתמודדות.

פרופ' שולמית קרייטלר
ימי שני 10-12, סמסטר ב', תשע"ג

אופן ההתקשרות עם המרצה: באימייל הבא:

Muvan01@gmail.com בכל פניה למרצה נא לציין את שם הקורס/סמינריון בשורה של הנושא

מטרות הקורס הן 1. להקנות לסטודנטים ידע על תיאוריות, ומימצאי מחקר לגבי הנושאים העיקריים בתחום המחלות הכרוניות, תוך דגש על היבטים הפסיכוסוציאליים – בעיקר איכות החיים והתמודדות; 2. להקנות לסטודנטים ידע וכישורים לבצע עבודה סמינריונית בתחום.

מבנה הקורס: הקורס נמשך שני סמסטרים, כשהראשון הוא בשנת תשע"ג והשני בשנת תשע"ד. בסמסטר הראשון יידונו בכיתה נושאים שונים (מפורטים ברשימה להלן) כרקע לעיצוב שאלות המחקר שעליהן יבצעו הסטודנטים עבודות סמינריוניות. בהמשך הרשימה מפורטים הנושאים שיידונו בכיתה בהמשך הקורס. הנושאים של העבודות הסמינריוניות ייקבעו בפגישות אישיות עם המרצה. אפשר לעשות עבודה סמינריונית לבד או בקבוצה של 2 או 3, בתנאי שכל סטודנטית בקבוצה תתמקד על היבט מסוים. תנתן הדרכה קבוצתית ופרטנית לגבי העבודה הסמינריונית. בסוף הסמסטר הראשון אמורים הסטודנטים להגיש את החלק הראשון של העבודה הסמינריונית שיכיל את הצגת השאלה המחקרית, מבוא, השערות וכלי המחקר. בסוף הסמסטר השני אמורים הסטודנטים להגיש את העבודה הסמינריונית הגמורה, כולל תוצאות, ניתוח התוצאות ודיון.

הנושאים שיידונו בקורס:

הנושאים שיידונו בסמסטר הראשון:
גישות שונות לנושא גוף-נפש ויחסיהם: הגדרות, זרמים וגישות עיקריות.
גורמים פסיכוסוציאליים למחלות;
ההשפעות של סטרס ואירועי חיים;
איכות חיים – מהי וכיצד היא מושפעת ע"י מחלות גופניות ופגיעה בבריאות;
טראומות גופניות ונפשיות והשפעתן על הבריאות;
מודלים להתנהגות בריאותית, והתנהגות מחלה;
התמודדות עם מחלות: מהי התמודדות ואמצעי התמודדות;
תמיכה חברתית;
משאבים אישיים, משפחתיים, קהילתיים ותרבותיים בתחומים שונים להתמודדות עם מחלות;
תרומות האמונה והדת להתמודדות עם מחלות;
השפעות מחלה על התיפקוד המשפחתי, המשפחה כגורם של תמיכה בחולה;
(מעמדו, תפקידו וההתמודדות שלו "caretaker" המטפל העיקרי)

הנושאים שיידונו בסמסטר השני הם:
תקשורת בין מטופלים לבין הצוות המטפל (עובדי סיעוד, צוות רפואי, צוות פרה רפואי);
מידע רפואי (בשורות טובות ורעות) וההתמודדות עמו;
"ציות" ומילוי הוראות טיפוליות;
נקיטת החלטות רפואיות;
תהליכי המוות ומשמעות המוות במסגרת מחלות;
המוות במסגרת קהילתית, משפחתית, דתית ותרבותית;
ההשפעות של מחלות על תיפקוד רגשי, קוגניטיבי והתנהגותי של החולה;
חרדה, דכאון וכעס במסגרת מחלות פיזיות;
סוגי חולים בעיתיים וההתמודדות עמם;
תופעות פסיכופתולוגיות הקשורות לבריאות, כגון היפוכונדריה, היסטריה, התנהגויות של פגיעה בעצמו;

צורת הלמידה : הקורס ילווה בחומר הקריאה שיוגש בצורת חומר מצולם או סרוק. בנושאים הספציפיים יקבלו הסטודנטים מצגות מפורטות. במהלך הקורס יוקדש חלק מהזמן לפגישות עם המרצה בקבוצות קטנות או פרטניות שיתמקדו במתן הדרכה לעבודות הסמינריוניות.

הציון יינתן על סמך ההשתתפות בכיתה והעבודה הסמינריונית. ההשתתפות בכיתה תהווה 20% מהציון, והעבודה הסמינריונית תהווה 80% מהציון.

הציון המינימלי למעבר הקורס הוא 60.

אופן ההתקשרות עם המרצה : באימייל הבא :
בכל פניה למרצה נא לציין את שם הקורס/סמינריון בשורה של
Muvan01@gmail.com הנושא

מסמך הדרכה לעבודה סמינריונית:

נושא העבודה הסמינריונית

נושא העבודה יתייחס לאחד מתחומי התוכן שנידונו בשעור. את הנושא יש לסכם עם

המרצה. העבודה הסמינריונית תכלול סקירת ספרות לגבי הבעיה שנבחרה, השערות

מחקר, ותאור השיטה והכלים המחקריים (ראו פרוט להלן). אפשר לעשות את

העבודה הסמינריונית באופן פרטני או עם סטודנטים אחרים אבל במקרה זה יש לפרט

בנספח נפרד את התרומה של כל משתתפת בעבודה.

מגישות:

מוגש על-ידי _____ ת"ז _____

מוגש על-ידי _____ ת"ז _____

מוגש לפרופ' שולמית קרייטלר

חודש שנה

מבוא

- הצגת נושא המחקר
- סקירה קצרה על מה שקיים בספרות ומה חסר
- הצגת הרציונל למחקר

אורך המבוא – עד חצי עמוד

1. סקירת ספרות מדעית

סקירת הספרות נועדה למפות את גוף הידע הקיים, להציג את המסגרת התיאורטית של המחקר, ולהצביע על תחומים שבהם הידע חסר:

הערה: ניתן לכלול בפתיחה פיסקה המתארת את מתווה סקירת הספרות

- הצגת הנושא: תיאור התופעה אותה אתם מעוניינים לחקור, כולל הגדרות – אם יש כאלו
- **מיפוי הידע הקיים**: מה קיים בספרות על התופעה אותה אתם עומדים לחקור.
- מה ידוע ספציפית לגבי אנשי-צוות סיעודי (במידה שהנושא נחקר בעיקר בהקשר לאנשי-מקצוע אחרים בתחום הבריאות או בתחומים אחרים)

העיקרון בכתיבת הסקירה הוא: סקירה אינטגרטיבית. כלומר, כתיבה על הנושאים המרכזיים שמופיעים במאמרים שונים. יש להימנע מסקירת מאמרים נפרדים כמו "רשימת מכולת". הסקירה צריכה להתבסס על קריאת 5-10 מאמרים רלבנטיים לנושא שפורסמו בכתבי-עת ברי שיפוט באנלית.

- **סיכום בקורתי**: מה קיים ומה חסר בתחום ידע זה? האם יש זוויות מסוימות שעדיין לא נחקרו?

- **הרציונל למחקר**: מבוסס על סקירת הספרות ואפשר גם – על בסיס עניין אישי/מקצועי שלכם

- **באיזה אופן המחקר עשוי לחדש בתחום?** (מבחינת תכנים ומבחינת שיטת המחקר)

- שאלת המחקר העיקרית ואפשר להציב גם שאלות מישנה שלה.
- השערת המחקר – אחת או יותר. רצוי להוסיף להשערת המחקר משפט אחד או שניים שמבטאים את הרציונל של השערה (גם אם יש בכך חזרה מסויימת על מה שנאמר בסקירת הספרות). מומלץ שהשערת המחקר תהיה בעלת כיווניות (כלומר: במקום לכתוב ש"משתנה א' יהיה קשור למשתנה ב'" מומלץ לכתוב למשל ש"משתנה א' יהיה במתאם חיובי עם משתנה ב'" או "ככל שמשתנה א' יהיה בעל ציון גבוה יותר, כן משתנה ב' יהיה בעל ציון נמוך יותר").

אורך סקירת הספרות המדעית עד חמישה עמודים

2. שיטה

2.2 מערך המחקר

2.2.1 מדגם ואוכלוסיית המחקר

- סוג הדגימה
- הרכב המדגם

2.2.2 כלי המחקר

תאור השאלון או השאלונים : שם השאלון, המקור שלו, הציונים שהשאלון מפיק, מידע לגבי המהימנות והתוקף שלו, האם הוא מתורגם לעברית והאם התרגום תקף. את השאלון עצמו יש לצרף בנספח.

2.2.6 סוגיות אתיות, טכניות ומתודולוגיות צפויות בתחום המחקר הנוכחי

אורך פרק השיטה: עד שני עמודים!

רשימת מקורות

APA, 2010.¹ (המקורות יאוזכרו לפי כללי אגודת הפסיכולוגים האמריקאיים)

להלן עיקרי האזכור²:

- נדרשת חפיפה מלאה בין רשימת המקורות לבין הפריטים המופיעים בגוף העבודה!
  - המקורות בעברית יופיעו תחילה, לפי סדר א'-ב', והמקורות באנגלית אחריהם, לפי סדר a-b-c.
    - לא ממספרים פריטים
    - מקורות בעברית – עיצוב הפיסקה מימין לשמאל
    - מקורות באנגלית – עיצוב הפיסקה משמאל לימין- באמצעות כפתור כיוון פיסקה
- alt+shift(
- שמות ספרים, כתבי עת ומספרי כרך בכתב נטוי
  - Amar, Olson, & Gruber, 2003 פסיק לפני סימן החיבור & :)
  - הקפדה על אותיות קטנות וגדולות לפי כללי השפה האנגלית
  - (כשמקור באנגלית); וכשהמקור Cohen, 2002 בגוף העבודה כותבים: לפי כהן)
בעברית – לפי חאג' יחיא (2003)...
  - Amar, 2004 בגוף העבודה: אם מאזכרים מקור בראש המשפט, כמו למשל: "אמר)
טוען ש... " לא חוזרים שוב בסוף המשפט על המקור בסוגריים.
    - מחבר אחד ושני מחברים: מציינים תמיד את כל הכותבים.
    - או: 3-5et al., מציינים בפעם הראשונה את כולם ובפעמים חוזרות:
- Amar et al., 2003 "ועמיתיו".)

¹ American Psychological Association (2010). *Publication manual* (6th ed.). Washington, DC: APA.

² ראו הנחיות נוספות בחוברת ההנחיות לאזכור לפי כללי APA המופיעה באתר הלמידה המתוקשבת.

- (באנגלית) או "ועמיתיו" (בעברית) מהפעם et al., ששה מחברים ויותר, מציינים:

הראשונה.